

УДК 351.746.1: 658

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ У ПІДТРИМАННІ МЕХАНІЗМУ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Тетяна Олійник; Олег Олійник

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
Дніпро, Україна

Резюме. Присвячено розгляду питання технологій та інформаційних систем підтримання механізму стратегічного планування розвитку підприємства. Розкрито сутність поняття «стратегічне планування» та розглянуто його значення для функціонування підприємства. Охарактеризовано принципи стратегічного планування, функції, елементи, етапи. Визначено значення технологій у стратегічному плануванні розвитку підприємства. Розглянуто функціональні можливості «ViAL+» як комп'ютерної програми стратегічного планування. Проаналізовано місце інформаційних систем у стратегічному плануванні розвитку підприємства. Розкрито призначення систем ERP, BPR, CRM у стратегічному плануванні підприємства. Серед інформаційних систем, які позитивно впливають на функціонування підприємства, виділено програми «Маркетинговий аналітик» та «Експерт з продажу».

Актуальність проведеного дослідження безпосередньо зумовлена тим, що кожне підприємство потребує сталого розвитку. Якщо підприємство має значну кількість підрозділів і виробничих завдань, то його діяльність необхідно нормувати за певними планами. Зокрема, планування дозволяє визначити, скільки ресурсів необхідно для тієї чи іншої діяльності, скільки потрібно залучити персоналу, з якими партнерами слід співпрацювати, які канали збуту та просування товару використовувати. Наявність плану дозволяє визначити, який прибуток ви можете отримати від діяльності та які витрати потрібно передбачити.

Варто зазначити, що стратегічне планування також дозволяє визначити кроки, які необхідно зробити, щоб компанія зайняла певну позицію на ринку. Отже, якщо підприємство не може оптимально розрахувати свої ресурси та виробничі потужності, йому буде важко налагодити ефективну роботу та комунікацію з партнерами. Відповідно, таке підприємство не зможе оцінити своє реальне місце на ринку тих чи інших послуг. Це призведе до того, що такий заклад не зможе стати лідером у певній галузі.

Отже, можна стверджувати, що стратегічне планування відіграє важливу роль для діяльності підприємства. Проте в наш час, коли ефективність роботи закладу визначається його технологіями, використання інновацій та інформаційних систем є вагомим засобом покращення місця закладу на ринку.

Ключові слова: інформаційні системи, підприємство, стратегічне планування, технології.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.04.161

Отримано 02.05.2024

UDC 351.746.1: 658

INFORMATION SYSTEMS IN SUPPORT OF THE MECHANISM OF STRATEGIC PLANNING OF ENTERPRISE DEVELOPMENT

Tatiana Oliynyk; Oleg Oliynyk

Dnipro State Agrarian and Economic University, Dnipro, Ukraine

Summary. The article is devoted to consideration of the issue of technologies and information systems in support of the strategic planning mechanism of enterprise development. The work reveals the essence of the concept of «strategic planning» and considers its importance for the functioning of the enterprise. The principles of strategic planning, functions, elements and stages are characterized. The significance of technologies in the strategic planning of enterprise development is defined. The functionality of «ViAL+» as a strategic planning computer program is considered. The place of information systems in the strategic planning of the enterprise's development is analyzed. The purpose of ERP, BPR, CRM systems in

enterprise strategy planning is revealed. The programs «Marketing Analytic» and «Sales Expert» are singled out as information systems that have a positive effect on the functioning of the enterprise.

The relevance of the conducted research is directly because every enterprise needs sustainable development. If the enterprise has a significant number of departments and production tasks, then its activities must be normalized according to certain plans. In particular, planning allows you to determine how many resources are needed for this or that activity, how many personnel need to be involved, which partners should be cooperated with, which sales channels should be used, and which product promotion channels should be used. Having a plan allows you to determine how much profit you can get from the activity and what expenses you need to anticipate.

It is worth noting that strategic planning also allows you to determine the steps that need to be taken for the company to take a certain position in the market. So, if the enterprise cannot optimally calculate its resources and production capacity, it will be difficult for it to establish effective work and communication with partners. Accordingly, such an enterprise will not be able to assess its real place in the market of certain services. This will lead to the fact that such an institution will not be able to become a leader in a certain field.

Therefore, it can be argued that strategic planning has an important role in the activity of the enterprise. However, in our time, when the effectiveness of the institution's work is determined by its technologies, the use of innovations and information systems is a significant way to improve the place of the institution in the market.

Key words: information systems, enterprise, strategic planning, technologies.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.04.161

Received 02.05.2024

Постановка проблеми. Інформаційні системи й технології нині використовуються практично у будь-якій сфері. Вони позитивно впливають на організацію роботи, дозволяють ефективно спланувати витрати й доходи підприємства, визначити сильні та слабкі сторони підприємства. Їх вагомою перевагою є наявність форм для комунікації, що дозволяє своєчасно отримувати найважливішу інформацію. При цьому такі системи й технології все частіше використовуються під час стратегічного планування, оскільки містять усі необхідні ресурси для повідомлення отримувача інформації про потрібну інформацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання технологій та інформаційних систем у підтриманні механізму стратегічного планування розвитку підприємства досліджували такі вітчизняні дослідники як А. Безус, В. Кононенко, Е. Морозова, Л. Савчук, В. Шведун. Вони переконані, що інформаційні системи й технології позитивно впливають на стратегічне планування. Зокрема, вчена Л. Савчук у праці «Особливості моделювання фінансової стратегії торговельних підприємств» стверджує, що сучасний розвиток підприємства неможливий без автоматизованих систем стратегічного планування.

Мета дослідження. Дослідити інформаційні системи й технології стратегічного планування українських підприємств. Удосконалити розуміння сутності поняття «стратегічне планування».

Постановка завдання. Завданням статті є аналіз застосування технологій та інформаційних систем у підтримці механізму стратегічного планування розвитку підприємства. Відповідно до мети дослідження, його завданнями є:

- визначення сутності поняття «стратегічне планування»;
- опис елементів стратегічного планування підприємства;
- аналіз технологій стратегічного планування підприємства;
- розкриття ролі інформаційних систем у стратегічному плануванні підприємства.

Виклад основного матеріалу. Розвитку підприємництва в Україні приділено досить вагому увагу. Безпосередньо це зумовлено тим, що кожне підприємство є важливим елементом економіки відповідно від того, як якісно будуть надаватися послуги користувачам та яка продукція буде виготовлена, від цього залежить, чи зможе підприємство вчасно платити податки, отже, чи зможе допомагати у розбудові нашої держави. Відповідно для того, щоб бути елементом економіки, підприємства проводять налагоджену інвестиційну, соціальну, цінову, товарну політику [1, с. 2].

Водночас для того, щоб бути конкурентоспроможним, підприємство повинно мати чітку стратегію, спрямовану на втілення в життя цілей підприємства й тактики дій. Без такої стратегії неможливо вірно позиціонувати себе на ринку та вирішувати оперативні питання. Важливим компонентом такої стратегії є саме планування, що дозволяє спрогнозувати розвиток підприємства, орієнтуючись на його потужності, ресурси, можливості, діяльність конкурентів, попит та запит користувачів продукції й послуг підприємства.

Стратегічне планування передбачає розрахунок функціонування підприємства з огляду на фактори зовнішнього середовища фінансово-господарських показників підприємства, що дозволяє визначити його перспективи [2, с. 267]. При цьому стратегічне планування передбачає наявність елементів, що продемонстровано у таблиці 1.

Таблиця 1. Елементи стратегічного планування підприємства

№ з/п	Елемент	Характеристика
1	Формування цілей стратегічного планування	Формування цілей передбачає визначення основних цілей стратегічного планування підприємства, аналіз зовнішнього середовища, проведення моніторингу ринку, оцінювання отриманих результатів моніторингу, визначення прогностичних показників та впровадження змін у підприємство
2	Формування завдань стратегічного планування	Даний елемент передбачає визначення прогнозів розвитку підприємства, ризиків та можливостей, побудову стратегії планування
3	Формування стратегії планування	Розроблення стратегії, адаптація стратегії під зміни середовища, коригування тактичних дій

Тобто, якщо проаналізувати дані елементи, то можна визначити, що одним із найважливіших компонентів стратегічного планування є прогнозування. Розроблення вірних прогнозів неможлива без розуміння тих факторів, які потенційно можуть вплинути на поточну ситуацію та на довготермінову перспективу. При цьому підприємство має враховувати й ті запити цільової аудиторії, які можуть виникнути у зв'язку з іншими явищами. Водночас важливим є моніторинг, що повинен забезпечувати правильний аналіз ринку та оцінювання впливу зовнішніх факторів на ринок.

Зокрема, якщо підприємство займається виготовленням зимового одягу, то планування кількості виробленої продукції має орієнтуватися також на зміни погодних умов, зокрема на похолодання. Проте на зміну попиту може вплинути також економічна ситуація, тож таке підприємство має визначити обсяг виготовленої продукції певної цінової категорії.

Загалом стратегічне планування спирається на такі принципи:

- системності – підприємство є системою з пов'язаними компонентами;
- якості – недостовірні інформація здатна негативно вплинути на планування;
- добровільності – інформація, отримана під час моніторингу, повинна бути отримана за згоди респондентів;
- конфіденційності – вся отримана інформація під час моніторингу повинна бути прихована від сторонніх осіб [3, с. 18].

Можна відзначити, що принцип конфіденційності є досить спірним. Адже підприємство, використовуючи певні результати, може не вказувати ту інформацію, яка дозволить з'ясувати особи респондентів, проте з іншого боку, відсутність вказівок на таку інформацію може вважатися її приховуванням.

Варто зауважити, що всі принципи утворюють єдину систему, яка формує вимоги до стратегічного планування підприємства. Порушення хоча б одного принципу негативно впливає на побудову вірного процесу стратегічного планування. Загалом стратегічне планування складається з етапів, які продемонстровано на рисунку 1.

Рисунок 1. Етапи стратегічного планування [4, с. 2]

Відповідно до цих етапів, можна визначити, що функціями стратегічного планування є координація, адаптація, прогнозування, розподіл ресурсів. Координація полягає у тому, що відбувається узгодження дій між різними відомствами підприємства, що особливо актуально для тих організацій, які мають складну структуру, наприклад, департаменти, відділи, філії. Адаптація передбачає постійне пристосування стратегічного планування до змін ринку та зовнішнього середовища. Розподіл ресурсів вимагає вірного співвідношення матеріальних цінностей та сировини підприємства між його структурними елементами. Прогнозування дозволяє на основі наявних цілей здійснити прогнози щодо реалізації запланованого [5, с. 320].

На стратегічне планування впливають на лише вірний моніторинг та правильне прогнозування, але й те, які технології та інформаційні системи використано для розроблення стратегічного планування. Це передусім зумовлено тим, що сучасні комп'ютерні технології дозволяють робити розрахунки та прораховувати різні варіанти розвитку подій. При цьому, отримуючи інформацію з різних джерел, підприємство може за допомогою різних інструментів співставити її та визначити оптимальний розвиток подій.

Основними технологіями стратегічного планування є SWOT-аналіз, STEP-аналіз та PEST-аналіз. SWOT-аналіз являє собою визначення сильних та слабких сторін підприємства за рахунок встановлення його переваг та недоліків, а також можливостей та загроз. При цьому за допомогою цього аналізу можна здійснити коротку характеристику великого обсягу інформації, що дозволяє зручно скомпонувати основні

показники. Перевагою такого аналізу є те, що його зручно будувати за рахунок звичайних комп'ютерних програм. Фактично це шаблон, який містить важливу інформацію, яку потрібно лише проаналізувати.

STEP-аналіз призначений для врахування показників зовнішнього середовища, таких, як політика, економіка, суспільство, технології. Проте такий аналіз підходить лише для тих підприємств, що здійснюють свою діяльність у країнах з розвинутою економікою, тобто там, де можна спрогнозувати подальшу ситуацію в державі. На відміну від нього, PEST-аналіз більше враховує соціальні компоненти. Зокрема, це вплив зовнішніх факторів на діяльність підприємства, потенційні загрози, можливості. За допомогою цього аналізу простіше встановити зв'язки між різними компонентами [6, с 202].

Варто зауважити, що в сучасному ринковому середовищі все більше використовуються програми для симуляції, які дозволяють ефективно здійснити стратегічне планування підприємства [7, с. 155]. Такі програми відтворюють підприємство та його оточення й можуть змоделювати вплив різних факторів на функціонування підприємства [8]. Прикладом такої програми є бізнес-симулятор «ViAL+». Він містить теоретичні основи економічних знань, що дозволяють втілити на практиці основний досвід топ-менеджменту підприємства.

Програма містить такий функціонал: виробничий відділ (можливість керування сировиною та обладнанням, розподілом матеріальних цінностей, можливості використання ресурсів); статистика (обіг товарів та матеріалів за певний період); маркетинговий відділ (аналітика, моніторинг, дослідження ринку, просування продукції); кадровий відділ (управління персоналом); фінансовий (управління доходами та витратами); бухгалтерія (управління поточними видатками); контроль діяльності (прийняття управлінських рішень) [9].

Інформаційні системи є цінними тим, що дозволяють взаємодіяти із різними віртуальним ресурсами. За їх допомогою можна отримувати одночасно інформацію від різних організацій та користувачів, що дозволяє швидко здійснювати її аналіз та своєчасно приймати рішення. Крім того, інформація у такій системі може бути доступна для різних користувачів, що дозволяє приймати рішення на різних рівнях [10, с. 85].

Інформаційні системи спрямовані на збереження важливої інформації та на доступ до неї різних користувачів. Зокрема, сучасні підприємства широко застосовують ERP-системи, які містять усі бізнес-процеси в одній ланці. До таких інформаційних систем можна віднести програму «Галактика». У ній міститься вся основна інформація для стратегічного планування підприємства, відповідно її застосування сприяє поширенню серед працівників важливої та необхідної інформації. При цьому функціонал програми дозволяє використовувати різні блоки для вирішення наявних проблем [11, с. 11].

До інформаційних систем також відносяться BPR-системи. Такі інформаційні системи здебільшого володіють інформацією щодо виробничого потенціалу підприємства та його фінансово-економічних показників. Це дозволяє швидко адаптувати діяльність підприємства до змін. Сюди можна віднести програму PLM, яка комплексно подає інформацію про товарообіг та цикл життя продукції підприємства.

Крім того, інформаційна підтримка стратегічного планування здійснюється за рахунок програм класу CRM. Такі програми є інструментом для побудови, підтримання та поліпшення відносин із клієнтами. Однією з програм системи CRM є програма «Marketing Analytic», з допомогою якої маркетингологи мають змогу будувати бази даних, які використовуються для розроблення маркетингових планів. Програма має модульну структуру, кожен модуль дає можливість вирішувати певні маркетингові завдання [12, с. 2].

Ще однією програмою цього сегменту є програма «Sales Expert», яка забезпечує узгоджену роботу відділів маркетингу, реклами та збуту. «Sales Expert» пропонує розширені можливості управління продажами: з її допомогою проводиться моніторинг продажу товарів, формування бази даних як фактичних, так потенційних клієнтів.

Зазначені вище програми, у першу чергу, спрямовані на відображення ідеології підприємства. Компанія, яка використовує точне комп'ютерне обладнання та сучасні засоби комунікації, відображає свою інноваційність, що, у свою чергу, дозволяє здійснювати процес стратегічного планування ефективніше. Загалом використання інформаційних систем передбачає постійну зміну задумів. Це зумовлено тим, що інформаційні системи здатні у режимі реального часу відображати ті зміни, які присутні на ринку. Відповідно, це дозволяє оптимально впливати на коригування стратегічного планування. Як наслідок, за допомогою інформаційних систем можна будувати ефективний план управління.

Одним із важливих завдань інформаційних систем стратегічного планування є аналітика. Аналітична діяльність у таких системах спрямована на збирання інформації, яка має дати відповідь щодо того, чи має підприємство проблеми у роботі, чим ці проблеми зумовлені, як можна вирішити наявні проблеми. При цьому система видає лише реальні показники, а вже фахівець, опрацювання їх, може зробити висновок, що дозволяє засвідчити потреби стратегічного планування. Це дозволяє топ-менеджерам компанії реально поглянути на існуючу ситуацію та вибрати ті варіанти рішень, які найбільше відповідають потребам організації.

Інформаційні системи у цьому випадку надають різні оперативні дані та зберігають інформацію про показники за минулі періоди. На основі цього фахівець може визначити, як буде розвиватися підприємство у подальшому та те, як внести пропозиції щодо діяльності підприємства його керівництву.

З технічної точки зору ефективними будуть такі інформаційні системи, компоненти яких можна коригувати. Наприклад, якщо система має шаблон певного переліку відділів, то доцільно, щоб підприємство могло визначати лише ті відділи, які є в його організаційній структурі, що дозволяє ефективно організувати віртуальний простір інформаційної системи. Також було б добре, якби можна було встановлювати зв'язки між різними секторами підприємства.

Можна відзначити, що інформаційні системи стратегічного планування повинні містити елементи, які продемонстровано на рисунку 2.

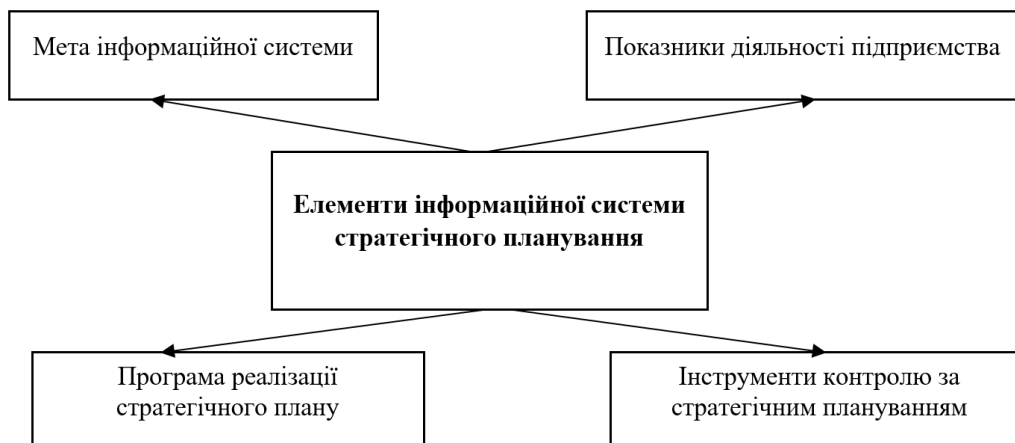

Рисунок 2. Елементи інформаційної системи стратегічного планування

Сутність мети інформаційної системи полягає в тому, що кожна інформаційна система має конкретну ціль, заради якої вона створена. Якщо ця ціль не відповідає меті стратегічного планування, то дуже складно забезпечити досягнення підприємством реальних показників. Відповідно, варто звертати увагу на те, який функціонал переважає у вибраній програмі.

Показники діяльності підприємства повинні бути одним із основних компонентів системи. Зокрема, це мають бути поточні показники, показники за попередній період, планові показники. Крім цього, мають зазначатися показники мінімальні та максимальні, що відповідають найгіршому та найкращому сценарію розвитку подій. При цьому підприємство, яке правильно використовує показники, може правильніше визначити основні аспекти стратегічного планування. Крім того, мають визначатися показники, які можливі під впливом різних факторів.

Програма реалізації стратегічного плану має міститися в системі як орієнтир та мати чіткі задачі відповідно до стратегічного планування, дедлайни, перелік відповідальних осіб. Така програма може постійно оновлюватися та вміщувати у собі нові корективи.

Інструменти контролю за стратегічним плануванням передбачають наявність звітів про проведенні оцінювання реалізації кроків стратегічного планування. Також до системи топ-менеджмент можна вносити зміни щодо здійснених перевірок.

Використання інформаційних систем сприяє формуванню точної ідеї. Зокрема, узагальнивши існуючі дані, можна визначити, як у подальшому здійснювати діяльність. При цьому важливо, щоб над питанням стратегічного планування працювала група фахівців, до якої входили б представники різних відділів. Це спричинено тим, що різний погляд на подальші прогнози дозволяє досягти оптимальних домовленостей.

Варто зауважити, що вибір інформаційної системи чи комп'ютерної технології має відбуватися не лише за сприяння директора чи керівника підприємства, але й за залучення до процесу фахівців із стратегічного планування, економістів та фінансистів підприємства, системних адміністраторів. Це зумовлено тим, що кожна технологія та інформаційна система має свою специфіку, тож від того, на що спрямоване стратегічне планування, залежить і те, яка програма буде обрана. Адже деякі програми мають функціонал, що дозволяє більше простежити за реалізацією виробничих питань, а у деяких програмах більше компонентів відповідають за економічні та фінансові показники. Крім цього, не всі програми мають засоби для здійснення комунікації між відділами чи організаціями.

Також вибір програми має бути здійснений з урахуванням фінансового становища підприємства. Деякі системи є досить дорогі, при цьому містять такі компоненти, які не відповідають діяльності конкретного підприємства. Водночас застосування таких програм у стратегічному плануванні може дозволити отримати точні показники, так як їх розрахунки є найбільш вірними. Проте деякі програми є навпаки недорогими, однак точність їх використання для здійснення розрахунків є низькою. Все це повинно бути обговорено з економічним чи фінансовим відділом підприємства, що зумовлено ресурсами підприємства.

Системні адміністратори повинні також запропонувати такі програми, які не лише відповідатимуть профілю стратегічного планування підприємства, але й будуть простими в обслуговуванні. Такі програми мають бути просто

встановленими та відповідати потужностям комп'ютерного обладнання підприємства. Водночас на системних адміністраторів покладається відповідальність щодо того, аби навчити персонал підприємства користуватися такими програмами.

Висновки. Проведене дослідження дозволило виявити, що інформаційні системи й технології значно впливають на діяльність підприємства. Їхнє застосування під час стратегічного планування сприяє тому, що підприємство отримує можливість ефективніше використовувати власні ресурси та оптимально розпоряджатися виробничими потужностями. При цьому варто зауважити, що такі системи й технології дозволяють здійснювати комунікацію між різними відділами, що сприяє отриманню бажаного результату й точного прогнозування.

Conclusions. The conducted research made it possible to reveal that information systems and technologies have a significant impact on the company's activities. Their application during strategic planning contributes to the fact that the company gets the opportunity to use its resources more efficiently and optimally dispose of production capacities. At the same time, it is worth noting that such systems and technologies allow communication between different departments, which contributes to obtaining the desired result and accurate forecasting.

Список використаних джерел

1. Кононенко В. Стратегічне планування функціонування та розвитку підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. Вип. 5. С. 1–6.
2. Морозова Е. Стратегічне планування: поняття і етапи стратегічного планування. *Віртус*. 2019. Вип. 35. С. 267–70.
3. Шведун В. Стратегічне планування. Харків : НУЦЗУ, 2016. 40 с.
4. Міщирякова А. Стратегічне планування на підприємстві. *Вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця*. 2015. Вип. 1. С. 2–3.
5. Сидорук Є. Стратегічне планування розвитку великого підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 4. С. 319–326.
6. Петришин Н. Технології стратегічного планування у системі менеджменту машинобудівних підприємств. *Збірник науково-технічних праць*. 2010. Вип. 1. С. 202–209.
7. Савчук Л. Особливості моделювання фінансової стратегії торговельних підприємств. *Економічна кібернетика: комп'ютерні технології в бізнесі*. 2022. Вип. 1. С. 155–158.
8. Contour Enterprise. URL: https://contourenterprise.com.ua/?gclid=CjwKCAiAg9urBhB_EiwAgw88maMJ5WWPVLLCCmJ712L4OxYDXpVzKxxqyeP0enyhbPbjs4BFfGk5yxoCezEQAvD_BwE (дата звернення: 11.12.2023).
9. Бізнес-симулятор «ViAL+». URL: <https://kint.com.ua/ua/biznes-trenazher-vial> (дата звернення: 11.12.2023).
10. Лужаниця Н. Використання сучасних інформаційних комп'ютерних технологій, як головна умова прийняття ефективних маркетингових рішень. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. Вип. 11. С. 81–87.
11. Чупріна М. Інформаційно-комунікаційні технології в бізнесі. Київ : КІП ім. Ігоря Сікорського, 2020. 116.
12. Безус А. Особливості впровадження інформаційних технологій в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2022. Вип. 4. С. 1–7.

References

1. Kononenko V. (2021) Stratehichne planuvannya funktsionuvannya ta rozvytku pidpryyemstv [Strategic planning of the functioning and development of enterprises]. *Efektivna ekonomika*, vol. 5, pp. 1–6. (In Ukrainian).
2. Morozova E. (2019) Stratehichne planuvannya: ponyattya i etapy stratehichnoho planuvannya [Strategic planning: concepts and stages of strategic planning]. *Virtus*, vol. 35, pp. 267–70. (In Ukrainian).
3. Shvedun V. (2016). Stratehichne planuvannya [Strategic planning]. Kharkiv : NUZZU, 40 p. (In Ukrainian).
4. Mishchyryakova A (2015) Stratehichne planuvannya na pidpryyemstvi [Strategic planning at the enterprise]. *Visnyk KHNEU im. S. Kuznetsya*, vol. 1, pp. 2–3. (In Ukrainian).
5. Sydoruk Y (2016) Stratehichne planuvannya rozvytku velykoho pidpryyemstva [Strategic planning of the development of a large enterprise]. *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 4, pp. 319–326. (In Ukrainian).
6. Petryshyn N. (2010) Tekhnolohiyi stratehichnoho planuvannya u systemi menedzhmentu mashynobudivnykh

- pidpryemstv [Strategic planning technologies in the management system of machine-building enterprises]. *Zbirnyk naukovo-tekhnichnykh prats'*, vol. 1, pp. 202–209. (In Ukrainian).
7. Savchuk L. (2022) Osoblyvosti modelyuvannya finansovoyi stratehiyi torhovel'nykh pidpryemstv [Peculiarities of modeling the financial strategy of trade enterprises]. *Ekonomichna kibernetika: komp'yuterni tekhnolohiyi v biznesi*, vol. 1, pp. 155–158. (In Ukrainian).
  8. 8.Contour Enterprise [Contour Enterprise]. Available at: https://contourenterprise.com.ua/?gclid=CjwKCAiAg9urBhB_EiwAgw88maMJ5WWPVLLCCmJ712L4OxYDXpVzKxxqyeP0enyhbPbjs4BFfGk5yx0CezEQAvD_BwE. (accessed 11 December 2023). (In Ukrainian).
  9. Biznes-symulyator «ViAL+». Available at: <https://kint.com.ua/ua/biznes-trenazher-vial> (accessed 11 December 2023). (In Ukrainian).
  10. Luzhanytsya N. (2020) Vykorystannya suchasnykh informatsiynykh komp'yuternykh tekhnolohiy, yak holovna umova pryynyattya efektyvnykh marketynhovykh rishen' [The use of modern informational computer technologies as the main condition for making effective marketing decisions]. *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 11, pp. 81–87. (In Ukrainian).
  11. Chuprina M. (2020). Informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiy v biznesi [Information and communication technologies in business]. Kyiv: KPI im. Ihorya Sikors'koho, 2020. 116 p. (In Ukrainian).
  12. Bezus A. (2022) Osoblyvosti vprovadzhennya informatsiynykh tekhnolohiy v suchasnykh umovakh [Peculiarities of the introduction of information technologies in modern conditions]. *Efektyvna ekonomika*, vol. 4, pp. 1–7. (In Ukrainian).